

Whisky og í kassa av vini sum minst ársliga nýtslu av hesi vøru, við tað at ikki minni nøgd fæst til at flyta inn í senn, og ikki er loyviligt hjá fleiri at taka seg saman til at býta ein kassa ímillum sín, samstundis sum vit hava roknað honum at roykja fyrri 20 oyru um dagin. Hesin postur hevur økt budgett hansara við kr. 184. Táð pristalið var 100, soleiðis at tað verunliga eigur at vera kr. 2495,28.

Sum tað sæst á hesum, hevur

Rugbreyð	106	kg	0,96	101,76
Franskubreyð	20	"	1,56	31,20
Fintmjøl	211,5	"	0,96	203,04
Rugmjøl	110	"	0,84	92,40
Eplamjøl	11,5	"	3,00	34,50
Rismjøl	3,75	"	1,56	5,85
Bygggrýn	9,5	"	0,70	6,65
Havragrýn l. v.	18,5	"	1,35	24,98
Rís	25	"	1,56	39,00
Egg	400	stk.	0,35	140,00
Mjól	500	l	0,70	350,00
Margarin (føroyskt)	70	kg	2,82	197,40
Margarin (íslandskt)	40	"	7,20	288,00
Feitt Tál	25	"	9,00	225,00
Ostur	25	"	6,00	150,00
Oksakjöt	25	"	4,00	100,00
Kálvakjöt	15	"	3,80	57,00
Lambakjöt	70	"	4,20	294,00
Avróð	5	stk.	5,20	26,00
Epl	350	kg	0,60	210,00
Gularetur	10	"	1,20	12,00
Kál	8,5	"	1,50	12,75
Súreplir	6	"	3,14	18,84
Sviskur	7,5	"	3,20	24,00
Rosinur	8	"	3,50	28,00
Melis (stoytt)	100	"	0,95	95,00
Melis (høgt)	25	"	2,44	30,50
Putursukur	50	"	1,02	51,00
Kaffi	7,5	"	8,00	60,00
Tilsetningur	6,75	"	14,31	44,42
The	3	"	12,00	36,00
Kakao	1	"	6,00	6,00
Kol	3	tons	110,00	330,00
Petroleum	126	l	0,60	75,60
Ravmagn	70	Kw	0,65	45,50
Sápa (bleyt)	12,5	kg	1,70	21,25
Fiskur	250	"	0,65	162,50
Grind & hvalatvøst				57,40
Fuglur	50	stk.	0,70	35,00

Klæðir & skógvar:

Maðurin:				
Arbeidsklæðir: 3 overalls	3		35,00	105,00
Skógvar	1	par	78,00	78,00
Forsólingar	3		18,00	54,00
Undirklæðir	2	sett	49,00	98,00
Klæðningar	1/2		400,00	200,00
Frakkar	1/2		120,00	60,00

Konans:

Kjolar	2			100,00
Skógvar & inniskógvar	2	par	67,00	67,00
Forsólingar	1		24,00	24,00
Undirklæðir	2	sett	18,00	36,00
Sokkar	3	per	42,00	42,00
Frakkar	1/2		250,00	125,00
Hattar	1		20,00	20,00

3 børn:

Klæðir, skógvar o. a.				600,00
Vask úti				43,05
Reingeringalutir				75,00
Húsaleiga				900,00
Aðrar fæðiverur?				143,50

Tubbak og brennivín:

Tubbak				182,00
Brennivín				276,00
Bøkur & avisir				92,40
Postpeningur & telefon				43,05
Fremmand hjálp?				28,70
Gávur				57,40
Kommunuskattur				628,80
Løgtingsskattur				238,36
Kontingent & sjúkrakassi				70,00

Tilsamans kr. 8109,80

Og verður pristalið eftir hesum 325.

maðurin ikki livað í nakrari yvirflóð av góðgæti, tó at mangur kanska vil halda, at so er. Og er tað at leggja aftrát, at ein nøgd av vørum, sum varliga verða nýttar í einum húshaldi, er ikki tikin við, tí at peningurin hevur ikki rokkið til meiri, og hevur hesin maðurin tí noyðst til at færa eina vesælatilveran, um ein so má siga.

Nú er spurningurin: Hvat kosta hesar húshaldsvørur nú? Vit hava kannað eftir hesum og funnið prísirnar á Tveroyri at vera hesir:

Tá ið prisansingarráðið nú hevur fingið pristalið niður í 256 við einum húshaldsbudgetti uppá kr. 5918,76 sum grundarlag, so loyva vit okkum at halda fram, at hetta grundarlag er nógv ov lágt, tí summar vørur á hesum budgetti eru settar ov lágt í prís, og kann sum demí nevnt, at posturin fløt og tál dregur pristalið niður við 4 stigum, tí henda vara er bert sett í hálvan prís. Arbeidslønir verður tí ov lág og røkkur ikki til at keypa tær mest neyðturviligu húshaldsvørur fyrri. Og tær umstøður, at ein ofta noyðist at keypa tær dýru vørurnar, sum fluttar eru inn úr Íslandi, gera ikki støðuna hjá arbeidarunum betri, tí at tær eru ofta á somu vøru, sum skuldi verið komnir úr Onglandi.

Av slíkum íslenskum vørum verða ársliga ferðar inn fyrri í hundrætt tusundtali av krónum.

Soleiðis kann nevnt, at hesar íslensku vørur kosta her:

1 triggjapeglafl. av saft	9,00	kr.
1 krukka súltitoy (1/2 kg)	8,00	"
1 mjólkablikk	5,00	"
1 kg av osti	16,00	"
1 pk. av smørliki (1/2 kg)	3,60	"
1 m av fyrirklæðatoy	6,60	"
1 " " silkitoy	13,00	"
1 " " klæðningatoy	50,00	"
1 silkisokkar	24,00	"
1/2 sekkur av mais	60,00	"
1 kg av eplamjøl	5,00	"
1 " " fløti ella tál	9,00	"
1 " " turkaðari frukt	15,00	"
1 blikk við sild, sum fyrr kostaði 85 oyru,	5,60	"

Tað er sjálvandi, at tá ið ein skal noyðast at keypa so dýra vørur, so kann lønin ikki rækka til við tí pristali, ið nú er galdandi. Og so eru hesar íslensku vørur ókontrolleraðar, við tað at prisansarin hevur ikki heimild til at kanna prísir á teimum. Tað er okkara hugsan, at hesar íslensku vørur eins væl og tær, ið ferðar verða inn úr Onglandi, eiga at verða kannaðar av prisansaranum, so at tær ikki verða dýrkðar meiri enn loyviligt er samsvarandi enskar vørur. Eins og tær eisini áttu at verða tiknar við í pristals-útrokningini.

Nú hava vit sent málið til Føroya Arbeidarafelags við áheitan at bera tað fram fyrri rætta viðkomandi við ynski at fáa eitt rættvísari grundarlag lagt undir pristals-útrokningina, og er tað vón okkara, at málið hesa ferð fær betri sémdir enn tann knýtta neva, sum Føroya lögting gav tí við seinastu viðgerð.

Tveroyri, hin 8. mars 1945.

ARBEIDSMANNAFELAGIÐ „FYLKING“

Matvørur

og aðrar húshaldsvørur hjá

Karl K. Mouritsen.

Tlf. 497. Tórshavn. Tlf. 497.

Hugskot

II

(Endað).

Meinigur maður, ið hevur eyga og oyra fyrri øðrum enn politiskum klándri, hevur ofta tankan heftan við tað, sum okkum er viðurfarið í hesi bardagatið og við spurninginum um, hvussu vit eru fyrirreikaðir at mæta tíðini, sum kemur.

Okkara samfelag, eins og heimurin yvirhefur, var frammanundan bardagatið illa fyrirkomið vinnuliga og harav økonomiskt. Neyðin var átroðkandi, men færdi hon samstundis í sínum kjálavatni prógv fyrri, at orðatakið: „Neyðin lærir nakna konu at spinnar, er rætt.“

Okkara sjóvinnu, høvudstátturin í okkara vinnulívi, hevði hettislig kor, fyrst og fremst ársakad av svikjandi marknað, og harnæst av tí, at okkara vinnuambod á sjónum vóru ein mannsaldur aftanfyrri sína samtid. Hetta var øllum Føroyingum greitt, og var tí í teirri tíð allar árar lagðar umborð frá almennari sum privatari síðu, fyrri at sigla inn tað, sum vit lógu aftanfyrri aðrar tjóðir.

Hetta var torført. Mest sum alt vinnuliv var koyrt fast og litil og eingin peningalig megi til steðar í landinum.

Hóast hetta eydnaðist tað tó at fáa nøkur tíðarhóskandi fæ, sum deilvis kundu stimbra okkara fiskiflota. — Men tá brann ódnarveðrið á yvir heiminn. Heimsbardagin varð ein beiskur verunleiki.

Vit duttu eftir hevdinum inn í eina fullkomiliga kollvelting av okkara egna samfelagsviðurskiptum.

Tað er óneyðugt her at koma inn uppá at endurgeva nakad av tí, sum fram er farið hesi bardagar. Tað er einum og hvørjum greitt.

Høvudsspurningurin er: Hvat hava vit lært í hesi bardagatið, og hvussu eru vit fyrirreikaðir at mæta komandi degum?

Er botnur okkara haldgóður nokk til at byggja viðari á fyrri okkum og okkara?

Økonomiskt skuldi alt verið í lagi. Okkara samfelagsfiggarstøða sigst at vera vordin sera sterk. Tað sigst enn, at frátt er úr útlananda útvarpi, at einki land í verðini í mun til fólkatalið, eigur so nógvan pening og so nógvur ognir sum Føroyar. Um so er og rætt varð fyriskipað við skilagóðum samarbeiði millum okkara almennu umboðan og okkara privata fyrirkassu — í øllum vinnugreinum — tað veri seg á sjógv ella á landi, so átti ein ljós leið at ligið fyrri okkum.

Teir av okkara fólki, sum starvast við okkara sjóvinnu — reidrarar sovel sum okkara fiskimenn — mega finna hvønn annan og gera felagssak. Tað er okkara livsnerva sum her er talan um, og má hon røkjast við skynsemi, varni og dugnaskapi.